

Boomteeltmixen voor de finesses in de bemesting

'De bodem is productiefactor nummer 1', zegt laan- en sierboomkweker Leen Ruijgrok uit Randwijk (Gelderland). 'Het is de basis van ons bedrijf. We moeten de bodem dus goed verzorgen.' Om zo goed mogelijke keuzes te maken, bespreekt hij met boomteeltspecialist Kees Overheul van Agrifirm Plant de beste strategie, bijvoorbeeld de inzet van de nieuwe boomteeltmixen.

Auteur: Ria Dubbeldam

Als zoon van een accountant lijkt het niet vanzelfsprekend om de boomkwekerij in te gaan. Toch groeide hij er wel mee op. Van jongs af aan werkte hij in zijn vrije tijd op de boomkwekerij van zijn oom en opa. In dit vak wilde hij verder. Ruijgrok doorliep de opleiding tot boomkweker op de middelbare agrarische school en begon tijdens de opleiding al met zijn bedrijf. De kans deed zich voor om 1 hectare laan- en sierbomen over te nemen. 'Dat is alweer twaalf jaar geleden', zegt Ruijgrok. Sindsdien groeide het bedrijf telkens door overnames en opzet van nieuwe percelen bomen uit tot de huidige 8 hectare. Vijf jaar geleden stapte zijn broer in hetzelfde spoor door zich ook als boomkweker te vestigen. 'De bedoeling is dat we elkaar versterken. Samenwerking is een mooi iets. Grote investeringen in machines kunnen we samen doen en samen bieden we onze klanten een breder assortiment.' Met de 5 hectares van zijn broer meegeerekend behoort Ruijgrok tot de groep van middelgrote boomkwekers (categorie 10 tot 50 hec-

tare), waarvan er in Opheusden zo'n twintig zijn, naast zo'n 10 grote handelskwekerijen en circa honderd kleinere kwekerijen. De omvang van zijn bedrijf vindt Ruijgrok voorlopig groot genoeg. Groeien in areaal is niet zijn doel, wel kwaliteit garanderen en snel leveren. 'Onze toekomstvisie is om vooral bestaande relaties – Opheusder handelaren goed voor 60 procent van de afzet en verder een aantal Brabantse en buitenlandse klanten – zo goed mogelijk te bedienen. Daarom breiden we ons sortiment uit met potgeweekte laan- en sierbomen.'

Drie keer verplante bomen

Maar de hoofdmoot van Ruijgrok en zijn broer Wim is toch een typisch 'Opheusdens assortiment' bestaande uit onder meer Acer, Tilia en Fraxinus. Wel proberen ze zich te onderscheiden door andere variëteiten aan te bieden, maar vooral door een grotere maatvoering, een luxueuzere boom, verkregen door drie keer verplante bomen. 'We begonnen met twee keer verplante

bomen variërend van maat 6-8 tot 12-14 centimeter omtrek op 1 meter hoogte vanaf de wortelhals. Verschillende soorten zijn weer opnieuw uitplant om een beter wortelgestel te krijgen en voor een betere kroonhoogte en kroonopbouw. Zodoende groeit het aantal zwaardere maten bomen in ons assortiment (vanaf maat 12-14 tot en met 25-30 centimeter omtrek). Dit omvat inmiddels de helft van de kwekerij. Het is een uitdagende en arbeidsintensieve teelt.' Om de juiste aandacht te kunnen schenken aan het gehele teeltproces en om snel en adequaat op de vraag en aflevering te kunnen inspelen, heeft Ruijgrok onlangs de personeelsbezetting uitgebreid tot 3,5 fte. De uitbreiding maakt het ook mogelijk scherp te blijven op teelttechniek en de gesteldheid van de gronden. 'Daarbij krijg ik veel steun van boomteeltspecialist Kees Overheul van Agrifirm Plant. De kwaliteit en de groei van de bomen worden gedurende verschillende periodes zorgvuldig vastgesteld en vervolgens wordt het bemestingsplan hierop afgesteld.'

Top lijn meststoffen voor de boomteelt

De Top lijn meststoffen van Agrifirm dragen bij aan hogere opbrengsten, betere kwaliteit, duurzaamheid (meer met minder) en gebruiksgemak (minder strooigangen). De producten zijn exclusief voor of door Agrifirm Plant ontwikkeld en zijn uitsluitend bij Agrifirm Plant verkrijgbaar. Voor de boomteelt heeft Top lijn drie meststoffen.

Top Mix

Een blendconcept met gecoate korrels die alle even groot en zwaar zijn.

Voordelen:

- In één strooiroede is het gewas voorzien van alle belangrijke basiselementen;
- Werking van tien tot twaalf weken;
- Gecontroleerde afgifte van N door nitrificatieremmer Entec;
- Goede strooibaarheid en regelmatig strooibeeld;
- Geen fosfaat toegevoegd, waardoor ruimte is voor aanvoer vaste organische mest of compost bij nieuwe aanplant.

Top Cote

Top Cote is een nieuw blend-concept dat Agrifirm Plant volledig onder eigen vlag produceert. Het systeem met gecoate en ongecoate meststoffen is leverbaar in twee varianten:

- Top Cote arborlente is de standaard voor kleigrond en Top Cote arborpotentia voor zandgrond (met meer Mg). Top Cote heeft dezelfde voordelen als Top Mix maar daarboven op ook:
- Lange werkingsduur van vijf tot zes maanden
 - In het hele seizoen één bemestingsgangen en dus tijd- en kostenbesparing.
 - De korrels hebben vocht nodig om te starten, maar zijn daarna niet langer vochtgevoelig. Nutriënten komen vrij wanneer bomen die nodig hebben;
 - Minder stikstof- en kalieverliezen, omdat nutriënten vrijkomen als ze worden opgenomen;
 - Een stikstofbenuttingscoëfficiënt van 90 tot 95 procent.

De TopCote meststoffen zijn vanaf 1 maart 2013 leverbaar.

Top Trace arborfolia

Heeft een gewas een (latent) gebrek aan sporenelementen, dan gaat dit ten koste van de opbrengst en kwaliteit. De laatste jaren komt dit steeds vaker voor. De bladmeststof Top Trace arborfolia voor de boomteelt helpt deze problemen voorkomen. Andere voordelen zijn:

- Gebruiksgemak: één bladmeststof waar alle benodigde elementen in zitten;
- Bij normaal gebruik geen kans op fytotox;
- Vloeibaar, dus makkelijk mee te nemen in bijvoorbeeld alle fungicidenbespuitingen;

Door samenstelling wordt de bladstand van de gewassen 'harder', dus minder toegankelijk voor schimmelinfecties.

Waarde van bemestingsadvies

Het is begin januari als Ruijgrok zijn bedrijf laat zien. 'Dit hier is het nieuwe perceel met de drie keer verplante bomen', wijst hij. 'Voor het eerst heb ik compost ingewerkt in plaats van stalmest. Hier heb ik voor gekozen in verband met de aangescherpte gebruiksnormen voor fosfaat. Compost is een goed alternatief voor vaste mest om voldoende sporenelementen aangevoerd en een goede bodemstructuur te krijgen.' Overheul die bij Ruijgrok op bezoek is, beaamt dat. Samen kijken ze vooruit op het komende groeiseizoen.

Ruijgrok laat via de boomteeltspecialist binnenkort de bodem analyseren. 'Bodemanalyse is nodig om niet terug te vallen in mineralen; iets wat snel op de loer ligt bij de huidige mineralenwetgeving. Soms laat ik ook een profielkuil maken om ook de bodemstructuur te bestuderen. Vervolgens heb je voor de juiste afwegingen iemand nodig die deskundig advies kan geven en nieuwe mogelijkheden onder de aandacht brengt. Zo wordt het bijvoorbeeld steeds belangrijker om te kijken naar meststoffen met een hoog benuttingscoëfficiënt. Hoe beter de benut-

ting van nutriënten, hoe hoger de opbrengst. En hoe minder nutriënten ik kan toedienen, hoe meer ruimte er is voor organische stoffen voor de bodemstructuur.'

Top lijn meststoffen

'Dat is precies de gedachtegang achter de nieuwe Top lijn meststoffen', vult Overheul aan. 'Het gaat om de finesses in de bemesting. Als je dat in de vingers hebt, kun je meer uit een hectare halen.' Hij brengt daarom bij Ruijgrok de Top Lijn meststoffen onder de aandacht: Top Mix en Top

Kees Overheul van Agrifirm Plant (links) overlegt met boomkweker Leen Ruijgrok uit Randwijk.

Samenstelling Top Mix, Top Cote en Top Trace

Top Mix arbores

N 14,2 %, (9,0 % Entec) P 0 % K 14,2 % MgO 4,7 %

Top Mix arbormag

N 12,0 %, (10,7 % Entec) P 0 % K 12,0 % MgO 8 %

Top Cote arborlente

N 13,6 % P 0 % K 16,6 % MgO 8,3 %

Top Cote arborpotentia

N 10,8 % P 0 % K 10 % MgO 13,3 %

Top Trace arborfolia

N 4,0 % P 2,85 % K 4,0 % MgO 5,7 %

Reeks sporenelementen waaronder Bo, Cu, Fe, Mn, Mo, Zn

Cote. Top Mix is vorig jaar gelanceerd. Vooral in Brabant hebben boomtelers er de eerste ervaring mee opgedaan. In Opheusden is het nog nieuw. Top Cote komt dit jaar voor het eerst op de markt. Telers hebben er kennis van kunnen nemen tijdens demodagen. Overheul gaat verder op de details in: 'Top Mix is een maatmix en heeft twee varianten. Top Mix arbores is de standaard voor kleigrond en Top Mix arbormag met extra Mg is speciaal ontwikkeld voor magnesiumarme

zandgronden. 90 procent van de N is in Entecvorm (nitrificatieremmer) vastgelegd. Die zorgt ervoor dat de stikstof tien tot twaalf weken lang gecontroleerd vrijkomt. Bijzonder is dat alle korrels even groot en even zwaar zijn, in tegenstelling tot de traditionele blends die uit losse elementen bestaan en verschillen van korrelgrootte', somt Overheul de voordelen op. 'De korrels hebben dus allemaal hetzelfde storgewicht en daardoor ontstaat er tot 28 meter strooi breedte een regelmatig strooi beeld. Een ander voordeel is dat de mix niet ontmengt.'

'Bodemanalyse is nodig om niet terug te vallen in mineralen; iets wat snel op de loer ligt bij de huidige mineralenwetgeving'

De Top Mix die bij Ruijgroks bedrijf op kleigrond variërend tussen de 35 en 50 procent afslipbaar past is Top Mix arbores. Voor de boomkwekerij bestaat ook de mogelijkheid een Top Mix op maat te laten maken. Overheul: 'We kunnen voor bedrijven die minimaal een ton of vijf bestellen een recept samenstellen. Als je samen inkoop met je broer, kan dat net.' Aan een recept zit natuurlijk wel een prijskaartje. Of een mix op recept zinvol is, hangt onder meer af van de uitslag van de bodemanalyse.

Vijf tot zes maanden werking

Graag brengt Overheul ook de nieuwe Top Cote onder de aandacht. Ook een maatmix met korrels van gelijke grootte en zwaarte, maar deze onder-

scheidt zich van Top Mix door een nog langere werking: vijf tot zes maanden. 'Dat komt doordat de meststof gedeeltelijk gecoat is met een hars-polymeer. Na het strooien zuigt de korrel zich vol met water, waardoor de nutriënten oplossen. Door overdruk gaat de korrel nutriënten vrijgeven, maar ze komen pas vrij als de bomen het nodig hebben. Dat is wanneer de temperatuur omhoog gaat en bomen harder gaan groeien.' Een groot voordeel van Top Cote is dat de kweker in één keer voor het hele seizoen klaar is en zeker twee werkgangen kan besparen. Ruijgrok ziet er wel wat in: 'Als je één in plaats van drie keer gangen hebt, dan geeft dat kostenbesparing maar vooral ontzorging. Maar waar ik uiteindelijk voor kies – Top Mix of Top Cote – zal uiteindelijk ook afhangen van de boomsoort. Top Cote is interessant voor een boom met vooral najaarsgroei of met drie keer een groeispurt zoals eik. Een boom met vooral voorjaarsgroei zul je alleen Top Mix willen geven. Bij Aesculus waarbij najaarsgroei zelfs ongewenst is, is Top Cote dus geen optie.'

Een belangrijke aspect in de samenstelling van onze Top Mixen is dat er geen P in zit. Voor Top Mix is daarvoor de samenstelling aangepast. Overheul: 'Fosfaat strooien op de bodem zonder deze in te werken heeft weinig zin. Fosfaat zakt maar 5 centimeter per jaar, weten we uit onderzoek. Beter is het om de benodigde fosfaat bij aanvang van de teelt via compost of vaste mest te geven en in te werken. Dat geeft de boomkweker ook meer ruimte in de bemesting.'

Glas limonade

Nog even tipt Overheul de nieuwe vloeibare bladmeststof aan: Top Trace arborfolia. 'Via bladmeststoffen kun je bijsturen, maar bemesting via de bodem is toch de basis. Top Trace arborfolia is een totaal bladmeststof voor het onderhoud van N, P, K, Mg en sporenelementen. De glas limonade voor de boom, zeg maar. Het is er voor een gewas dat er al goed op staat. Het beschermt de boom beter tegen schimmels, en is niet bedoeld om problemen in de teelt op te lossen.' Nu Ruijgrok is bijgepraat over de nieuwe meststoffen, kan hij op het moment als de bodemanalyses in maart in de bus rollen, snel keuze gaan maken. Specialist Overheul komt dan opnieuw langs om samen te buigen over de aanpak voor het komende seizoen.

Foto's: Wim van Hof/GAW ontwerp en communicatie